

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/66/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204243
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120204243.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobkyne: Y. E., U.. XX.X.XXXX, R. H. XX, XXX XX D., zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom kancelárie Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, 810 00 Bratislava, IČO: 31954448, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31340890, zastúpeného: Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., so sídlom kancelárie Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47232471, o primerané finančné zadostučinenie 600 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 07.04.2020 sa voči žalovanému domáhala zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 600 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného oboznámením obsahu spisu 16Csp/80/2018, ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobkyňa v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 16Csp/80/2018 sa voči žalovanému domáhala určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.11.2010 uvedených v článku 5. bodu 5.6 Obchodných podmienok.

5. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 15.11.2018 výrokom II. určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 23.11.2010 v Obchodných podmienkach v článku 5. bodu 5.6 v znení: platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. úrok z omeškania, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

6. Rozsudok súdu I. inštancie v uvedenej časti bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.08.2019 pod sp. zn. 19Co/25/2019 s dátumom právoplatnosti 11.09.2019.

7. Súd I. inštancie v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že predmetnú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú, pretože vo vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Dlžník nemal nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovoľnú dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník chcel platbou veriteľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky a to v stanovenom poradí.

8. V žalobe žalobkyňa uviedla, že s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. jej vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhala ochrany svojich spotrebiteľských práv.

9. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

10. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

11. Finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Sankciou pre veriteľa je určenie bezúročnosti úveru, dvojité sankcionovanie sa potom javí ako neprimerané a nespravodlivé. Súčasne žalovanému nie je jasné, v čom mal žalobkyni vzniknúť nárok na nejaké zadosťučinenie, ak jej bol poskytnutý úver, ktorý splatila na základe platnej zmluvy o úvere.

12. Ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadosťučinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne a to úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Poskytnutím finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. (rozhodnutie Okresného súdu Martin pod sp. zn. 10Csp/59/2017). Žalovanému nie je jasné z čoho vychádzala žalobkyňa pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

13. V ďalšom odôvodnení poukázal na nesprávnosť záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spôsobe započítavania platieb z dôvodu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ust. Obchodného zákonníka na jej znenie. Započítanie platieb neupravuje Zákon o spotrebiteľských úveroch a preto o aplikácii ustanovení obchodného práva žalovaný nemá pochybnosti. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 20Co/181/2015 a 6Co/213/2015.

14. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Žalobkyňa sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu určenej neprijateľnej zmluvnej podmienky o spôsobe započítavania úhrad jednotlivých splátok úveru.

16. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto

porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

17. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

18. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

19. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

20. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/80/2018 voči žalovanému uplatnila porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

21. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

22. S poukazom na všetky okolnosti prípadu, súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 EUR. V danom prípade vychádzal zo skutočnosti, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť z predmetného úveru a v porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život.

23. Na základe uvedeného, preto suma 100 EUR zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy a nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 9Co/50/2018 a 17Co/17/2018).

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

27. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

28. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 CSP., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 CSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k CSP, nakladateľství C. H. DESK).

29. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške

aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

30. Keďže predmetom konania bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu, čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

31. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.